

oude 'kernen'; vakantieoord, voor Thomsen: 'Anneville' te Ulvenhout en voor alle havenbedrijven: 'Westerbergen' en 'Hunzebergen' in Drenthe; gezinsverzorging en -hulp aan zieke vrouwen van havenarbeiders; woningbouw, zowel voor de eigen onderneming door middel van door zijn arbeiders zelf gebouwde bungalows te Rijsoord met vóórfinanciering als voor de gehele havengemeenschap, wáár eindigt de onvolledige reeks van zijn concepties? De sociaal voelende voorzitters van de Scheepvaartvereniging waren wel eens van mening dat Jan Backx heel hard liep; het 'achterland' moest immers in de pas blijven lopen! Strubbelingen zo nu en dan bleven dan ook niet uit! Voor *deze* kroonprins was geen Jeanne d'Arc nodig!

Of tòch? Want de vraag mag hier gesteld zijn of degene, die zoveel initiëerde, ook het geduld had te begeleiden naar een resultaat, dat wortels had en verder kon gedijen?

Speciaal geldt dit voor al wat Backx deed in het zogeheten derde milieu. Bekend is dat hij heel vaak personeelsleden aanstelde, door een slechte mensenkennis geleid. Zijn keuze was vaak verkeerd, maar het charmante van zijn persoonlijkheid – hij kon soms zijn scherpe tong boeien en eindelijk eens geduldig luisteren – ontging niemand. Wij hebben bij Thomsen en daarbuiten in meer dan dertig jaar tientallen medewerkers zien komen en gaan tot en met directeuren en stafmedewerkers toe. Men zou met de initialen van hun familienamen een alfabet kunnen vullen. Backx heeft eens gezegd: 'zoek ik personen, die ja en amen tegen mij zeggen of hèn, die mij tegenspreken?' Zeker niet altijd koos Dr J.Ph. – aldus op de Beurs genoemd – ja-zeggers. Dat brak hem in zijn bedrijf dan vaak op. In het derde milieu werd hij echter, zodra hij in zijn stichtingen voor het algemeen Rotterdams belang figuren koos om zijn of hun centrale ideeën te realiseren, een behoedzaam man, die weliswaar bevelen gaf, maar zich nooit een brouille met hen veroorloofde.

Waar zal men beginnen met de enorme lijst van instellingen, verenigingen, stichtingen, die Dr J.Ph. in het leven riep of waaraan hij zijn steun gaf? Had Van der Mandeles kroonprins de meester gevolgd?

Vóór 1945 zijn het: Stichting 'Havenbelangen'; Havenvereniging Rotterdam; Afdeling Rotterdam der Maatschappij voor Nijverheid en Handel; Comité ter bestrijding van de Werkloosheid; Comité Rotterdam 1939; Studiecommissie voor de Haven; Nood-schouwburg 1941, samen met Mr F.J. Brevet; Club Rotterdam;